

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Arkivsak: 22/191
Møtedato/tid: 21.09.2022 kl. 09:00
Møtested: Møterom Blåhøya, Rissa Rådhus

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Karoline Lorentzen på telefon 984 22 653, eller e-post: karoline.lorentzen@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 15.09.2022

Kurt Myrabakk (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Karoline Lorentzen
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
39/22	Kommunedirektørens oppfølging av forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp
40/22	Oppfølgende orientering - kontrollutvalgets sak 35/22
41/22	Budsjettkontroll pr. 31.08.2022
42/22	Forslag til budsjett 2023 for kontrollutvalget med økonomiplan 2023-2026
43/22	Evalueringsbesøk hos If Jobb AS
44/22	Henvendelse fra innbygger - ikke utført feiing
45/22	Referatsaker
46/22	Eventuelt
47/22	Godkjenning av møteprotokoll

Kommunedirektørens oppfølging av forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

21.09.2022

Saknr

39/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 21/11 - 15

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering
2. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren komme tilbake med en ny orientering om fullføringen av arbeidet, senest 30.04.2023

Vedlegg

Særutskrift sak1 - Rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp
Spørsmål om selvkost-14-9-22

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 19.01.2022 fikk kontrollutvalget fremlagt forvaltningsrevisjonsrapport på Selvkost vann og avløp i Indre Fosen kommune (sak 01/22), se vedlagt særutskrift. Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak i møtet:

Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av selvkost vann og avløp til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling:

1. *Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.*
2. *Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:*
 - a. *Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig*
 - b. *Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende*
 - c. *Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.*
3. *Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.*

Kontrollutvalgets innstilling ble vedtatt i sin helhet av kommunestyret i sak 002/22 i møte 07.04.2022.

Kontrollutvalgets sekretariat mottok tilbakemelding fra administrasjonen den 15.09.2022. I brevet fremgår følgende om hvordan kommunen har jobbet for å følge opp anbefalingene:

a) Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig

Under dette punktet opplyser kommunen at når det gjelder de kommunale vannverkene i Hasselvika/Fevåg ble det gjennomført frivillig skjønn med grunneiere på starten av 2000-tallet, og i forbindelse med dette ble det inngått klausuleringsavtaler med samtlige grunneiere for både hovedvannkilden Nordlaugen og reservevannskilden Sørvikvatnet.

Hovedvannkilden Nordlaugen ligger «avsidet» til og er således ikke utsatt for ytre påvirkninger utover aktiviteter knyttet til rekreasjon/turformål. Reservekilden Sørvikvatnet er aldri benyttet i vannproduksjon etter 2004.

Kommunen ser heller ingen utfordringer knyttet til ytre påvirkninger av selve kilden/nedbørsfeltet.

Kommunen mener disse avtalene fungerer som forutsatt også i dag, og konkluderer med at klausuleringsbestemmelsene fra 2004 fungerer greit.

Når det gjelder Råkvåg kommunale vannverk som omfatter hovedvannkilden Indre Osavatnet og reservevannkilden Ytre Osavatnet opplyser kommunen at vannkilden og nedbørsfeltet er tatt inn i kommuneplanens arealdel med «hensynssone». Dette medfører at det utøves aktsomhet ved behandling av søknader om nye tiltak (nybygg, utslipp osv). Har imidlertid ingen direkte rettskraftig virkning og er derved ikke godt nok for å sikre vannkilden mot uønsket aktivitet.

Kommunen har en pågående prosess med å sikre vannkilde og nedbørsfelt i tråd med Drikkevannsforskriften § 12, og beskyttelsestiltak er oppstartet. Det er imidlertid vanskelig å anslå hvor lang tid det vil ta å få gjennomført prosessen. Dette avhenger mye om det lykkes å gjennomføre frivillige avtaler eller rettslig skjønn/ekspropriasjon.

Skaugdal kommunale vannverk som omfatter hovedvannkilden Storvatnet forsyner drøyt 20 abonnenter. Kommunen opplyser at det er gjennomført flere ROS-analyser angående vannverket, senest i notat av 30.11.2021. Konklusjon i ROS er at fortsatt bruk av Storvatnet som vannkilde betinger visse risikoreduserende tiltak. Indre Fosen kommune må ta stilling til fortsatt bruk av Storvatnet som drikkevannskilde vs alternativ forsyning fra Rissa Vannverk SA sitt ledningsnett ved Rokset.

Kommunen opplyser at de ikke har klart å skaffe opplysninger vedrørende vannverket i Vanvikan som omfatter hovedvannkilde Litlkværnsjøen og reservekilden bekkeinntak Ramdalen, men at de jobber videre med dette. De forventer imidlertid at tidligere Leksvik kommune har inngått noen begrensninger ift. sikring av vannkilde/nedbørsfelt.

b) Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende

Kommunen opplyser at det gjennomføres øvelser sammen med private vannverk jevnlig. Sist 26.10.21. Videre samarbeider kommunen med de private vannverkene når det gjelder beredskap. Akkurat nå er det konkretisering av arbeidsplan på nød vann det jobbes med. Oppdatering av beredskapsplan og ROS pågår.

c) Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.

Kommunen opplyser at da kommunene slo seg sammen, valgte kommunen å slette memoriafond på vann og avløp. Rissa kommune hadde i tillegg avsatt fond på avløp, som ble videreført inn i Indre Fosen kommune. Dette var den praksisen som ble anbefalt og gjort av de aller fleste kommuner ved en sammenslåing. Etter sammenslåingen har kommunen forholdt seg til Envidans anbefalinger rundt fondsbruk og avsetninger. Kommunen mener de ikke har grunn til å betvile at Envidan kan dette regelverket. De har et stort antall kommuner som følger deres anbefalinger.

Vurdering

Kommunen har gitt en oppsummerende orientering til kontrollutvalget om hvordan anbefalingene fra rapporten har blitt fulgt opp. Tilbakemeldingen viser at kommunen har fulgt opp svakhetene som ble avdekt i rapporten, men at det fortsatt er noe som gjenstår før alt er ferdigstilt. I orienteringen er det ikke antydning noe tidsperspektiv for ferdigstillingen. Sekretariatet mener at kontrollutvalget bør få opplysninger om dette. Administrasjonen bør i tillegg orientere kontrollutvalget når arbeidet faktisk er fullført. Dette gjelder vedtakets punkt a og b om henholdsvis klausulering av vannkilder og beredskapsarbeid.

Når det gjelder etterlevelse av regelverket for selvkost mener sekretariatet at tilbakemeldingen er tilfredsstillende når det gjelder bruken av konsultentselskapet Envidans. Kommunen har imidlertid ikke redegjort for den manglende dokumentasjonen av fondet før

regnskapsåret 2020, som ble avdekket i rapporten. Kommunen skal ifølge regelverket kunne dokumentere beregningen av samlet selvkost for 5 år.

Kommunedirektøren har opplyst at administrasjonen vil møte i saken, og kan svare på eventuelle spørsmål fra utvalget.

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering. Utvalget bør likevel følge opp arbeidet til administrasjonen kan bekrefte at det er fullført.

Særutskrift

Rapport - forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

19.01.2022

Saknr

01/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 21/11 - 11

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av selvkost vann og avløp til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.
2. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:
 - a. Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
 - b. Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
 - c. Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport - selvkost vann og avløp

Behandling:

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Unni Romstad presenterte rapporten og svarte på spørsmål fra utvalget.

Kontrollutvalget diskuterte saken.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av selvkost vann og avløp til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.
2. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:
 - a. Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
 - b. Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
 - c. Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjon av selvkostområdet vann og avløp i møte

18.12.2020 (sak 33/20). Prosjektplan ble levert til kontrollutvalgets møte 17.02.2021 (sak 16/21) og revidert prosjektplan ble behandlet 01.03.2021 (sak 20/21). Etter flere forsinkelser i prosjektet ble endelig frist for levering av rapport til sekretariatet satt til 05.01.2022.

Sekretariatet mottok endelig rapport fra forvaltningsrevisjonen den 05.01.2022. En foreløpig rapport hadde da vært sendt på høring til kommunedirektøren. Høringssvaret som er vedlagt rapporten, har kun medført mindre korrigeringer i den endelige versjonen.

Følgende problemstillinger ligger til grunn for rapporten:

1. Hvordan opplever innbyggerne vannkvaliteten? (beskrivende)
2. Har kommunens vannforsyning tilfredsstillende kvalitet?
3. Har kommunens avløpssystem tilfredsstillende kvalitet?
4. Beregner Indre Fosen kommune gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav?

Datamaterialet som rapporten bygger på kommer fra intervjuer, gjennomgang av dokumenter og kommuneregnskapet, brukerundersøkelse, henvendelser til private vannverk samt offentlig tilgjengelig informasjon vedrørende vannkvalitet.

Svarprosenten på brukerundersøkelsen var på 25 % (910 svar av 3681 utsendte spørreskjema). Jo mindre populasjonen er, jo høyere svarprosent er nødvendig for å få et nøyaktig og dermed mer pålitelig resultat. I denne undersøkelsen har vi en forholdsvis stor populasjon og revisjonen vurderer at en svarprosent på 25 prosent gir muligheter for å benytte dataene.

Hvordan opplever innbyggerne vannkvaliteten?

Revisor konkluderer med følgende:

- Innbyggerne oppgir at de er fornøyd med både smak, temperatur, klarhet og lukten på drikkevannet. Samtidig viser svarene at det er innbyggere tilknyttet privat vannverk som er mest fornøyd med vannet.
- Blant vannverkene er det Råkvåg og Vanvikan som har de minst fornøyd innbyggerne. Tilsvarende resultat gjelder for vanntrykket.
- Innbyggerne har i stor grad tillit til at vannkilden ikke blir forurensset.
- Flertallet har også tillit til distribusjonssystemet for vann, men også her er tilliten noe lavere blant innbyggerne tilknyttet kommunalt vannverk enn privat vannverk
- Alt i alt, så fremstår innbyggerne fornøyd med vannforsyningen. Samtidig viser dataene at det er noen forskjeller mellom privat og kommunalt vannverk, samt de ulike vannverkene.

Har kommunens vannforsyning tilfredsstillende kvalitet?

Revisors konklusjon er at Indre Fosen kommunes vannforsyning har tilstrekkelig kvalitet, men det er enkelte svakheter. De største svakhetene er at ROS-analysene som kommunens overordnede sikkerhets- og beredskapsplan bygger på er gamle (fra henholdsvis 2016 og 2017), det er ujevn utskiftningstakt på vannledninger og arbeidet med beredskap kunne vært bedre. Flere av de kommunale vannverkene har ikke gjennomført beredskapøvelse i 2019 og 2020.

Har kommunens avløpssystem tilfredsstillende kvalitet?

Revisor konkluderer med at kommunens avløpssystem har utfordringer og at det derfor kan være vanskelig å si at kvaliteten er tilstrekkelig. Utfordringene er blant annet knyttet til rensedistriktene og anlegg med slamavskillere. Datamaterialet viser at det til dels er høye andeler med fremmedvann som kommer inn i systemet.

Videre er det avdekket utfordringer når det gjelder tilstrekkelig dimensjonering.

Det er også avdekket at det ikke er utarbeidet beredskapsplan og at beredskapsøvelser ikke er gjennomført. Det mangler også en systematisk plan over tilsyn med egne anlegg.

Beregner Indre Fosen kommune gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav?

Revisor konkluderer med at Indre Fosen kommune beregner gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav.

Kommunen har imidlertid selvkostfond som er eldre enn 5 år. En andel av dette selvkostfondet kan tilskrives merinnbetalinger fra innbyggere i gamle Rissa kommune. Intensjonen med regelverket for selvkost tilsier at dette er innbyggerne i gamle Rissa kommune sine midler.

Kommunen har bare dokumentasjon fra og med regnskapsåret 2020. Ifølge regelverket er kravet at kommunen skal kunne dokumentere beregningen av samlet selvkost for 5 år. Revisor kan derfor ikke slå fast at dokumentasjonsplikten er fullt ut ivaretatt.

Revisors anbefalinger

På bakgrunn av vurderinger og konklusjoner har revisor følgende anbefalinger om kommunedirektørens videre arbeid innenfor vann og avløp:

- Påse at klasulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
- Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og – øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
- Ha en oppfatning av hvordan selvkostfond avløp skal håndteres, siden deler av fondet ifølge intensjonen med regelverket for selvkost er midler som tilhører innbyggere i gamle Rissa kommune

Forvaltningsrevisor Unni Romstad vil presentere rapporten for kontrollutvalget i møtet og vil samtidig kunne svare på spørsmål fra utvalget.

Vurdering og konklusjon

Rapporten svarer ut problemstillingene, og konklusjonene ser ut til å være tilstrekkelig dokumentert.

Selv om kommunen oppfyller mange av kravene er det også noen forbedringsområder, og revisor har gitt 3 anbefalinger.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten til orientering og legge den frem for kommunestyret med forslag om at revisors anbefalinger følges opp av kommunedirektøren.

Spørsmål:

- a) *Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig*
- b) *Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivare tatt tilfredsstillende*
- c) *Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.*

a)

Kort informasjon om status for beskyttelse/klausulering av de kommunale vannverkene:

Hasselvika/Fevåg kommunale vannverk:

Hovedvannkilde Nordlaugen
Reservevannkilde Sørvikvatnet

Gjennomført frivillig skjønn med grunneiere på starten av 2000 -tallet. Tinglyste klausuleringsavtaler med samtlige grunneiere fra 01.03.2004 for både hovedvannkilde og reservevannkilde.

Disse avtalene fungerer som forutsatt også i dag. Hovedvannkilden Nordlaugen ligger «av sides» til og er således ikke utsatt for ytre påvirkninger utover aktiviteter knyttet til rekreasjon/turformål.

Reservekilden Sørvikvatnet er aldri benyttet i vannproduksjon etter 2004.
Ser heller ingen utfordringer knyttet til ytre påvirkninger av selve kilden/nedbørsfeltet.

For begge vannkilder ser man heller ikke noen spesielle endringer av råvannsvannkvaliteten.

Konklusjon: Klausuleringsbestemmelser fra 2004 fungerer greit

Råkvåg kommunale vannverk:

Hovedvannkilde Indre Osavatnet
Reservevannkilde Ytre Osavatnet

Tidligere hovedvannkilde grunnvannsbrønner ved Øyan (fram til 2019)

Klausulering nærområder til grunnvannsbrønner ble gjennomført i 1999 gjennom klausuleringsavtaler med 2 grunneiere, etter overskjønn 18.06.1999.

I 2019 ble uttak av grunnvann avviklet og i stedet tas råvann fra Indre Osavatnet før fullrensing i renseanlegg ved Øyan (anlegg her ble utvidet ifm denne endringen)

Vannkilden og nedbørsfeltet er tatt inn i kommuneplanens arealdel med «hensynssone». Dette medfører at det utøves aktsomhet ved behandling av søknader om nye tiltak (nybygg, utslipp osv). Har således ingen direkte rettskraftig virkning og er derved ikke godt nok for å sikre vannkilden mot uønsket aktivitet.

Det er utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) i forbindelse med Beredskapsplan for vannforsyning Indre Fosen kommune. Denne påpeker utfordringer knyttet til manglende sikring av vannkilde og nedbørsfelt. (Positivt tiltak som er gjennomført er skilting om «Drikkevannskilde» oppsatt

på begge innganger til nedbørfeltet langs FV 715)

Konklusjon:

Prosess med å sikre vannkilde og nedbørfelt i tråd med Drikkevannsforskriftens § 12 Beskyttelsestiltak er oppstartet. Dette vil gjelde for hhv hovedkilden Indre Osavatnet og reservekilden Ytre Osavatnet med tilhørende nedbørfelt.

Vanskelig å anslå hvor lang tid det vil ta å få gjennomført prosessen. Avhenger veldig mye om det lykkes å gjennomføre dette med frivillige avtaler eller rettslig skjønn/ekspropriasjon.

Skaugdal kommunale vannverk:

Hovedvannkilde Storvatnet
(Ingen reservevannkilde)

Bygd ut i 1985 som vannforsyning for Kvitlia boligfelt. Forsyner drøyt 20 abonnenter.
Var også dimensjonert for å forsyne hele Midtre Skaugdal (inkl Skaugdal skole) men dette ble aldri noe av.

Gjennomført flere ROS – analyser angående vannverket, senest i notat av 30.11.2021 som grunnlag for tilbakemelding på spørsmål fra Mattilsynet.

Konklusjon i ROS er at fortsatt bruk av Storvatnet som vannkilde for Skaugdal kommunale vannverk betinger risikoreduserende tiltak ref. nedenfor:

	Forslag til risikoreduserende tiltak
1	<u>Nytt vannbehandlingsanlegg på kommunalt vannverk:</u> Planlagt anlegg med fullrensing og UV-/klordesinfeksjon og pH-justering (marmor)etableres.. Renseanlegg plasseres utenfor nedbørfeltet til Storvatnet slik at spylevann fra prosess kan ledes til vassdrag om ikke fører til Storvatnet
2	<u>Klausulering for deler av vannkilde og nedbørfelt:</u> Ved pågående revisjon av kommuneplanens arealdel utarbeides forslag til hensynssoner ift drikkevannsforsyningen for området ved Sliper. Det antas byggeforbud innen sikringssoner unntatt LNF-formål. Restriksjoner for eksempel diverse aktiviteter på vannet (motorbruk!).
3	<u>Områder for Camping/vognoppstilling:</u> Områder for camping/vognoppstillingsplasser (C02) tas ut av planen, evt vurderes for annen plassering
4	<u>RA-Kloakkanlegg og tilhørende tekniske anlegg iht. reg.plan:</u> Avløp fra kloakkanlegg føres til renseanlegg og til resipient utenfor Storvatnets nedbørfelt.

Konklusjon: Indre Fosen kommune må ta stilling til fortsatt bruk av Storvatnet som drikkevannskilde vs alternativ forsyning fra Rissa Vannverk SA sitt ledningsnett ved Rokseth.

Vanvikan kommunale vannverk:

Hovedvannkilde Litlkværnsjøen
Reservekilde: bekkeinntak Ramdalen

Her har vi ikke klart å skaffe opplysninger, men jobber videre med dette. Forventer at tidligere Leksvik kommune har inngått noen begrensninger ift sikring av vannkilde/nedbørfelt.

b)

Det gjennomføres øvelser sammen med private vannverk jevnlig. Sist 26.10.21. Videre samarbeider kommunen med de private vannverkene i forhold til beredskap. Akkurat nå er det konkretisering av arbeidsplan på nød vann det jobbes med. Oppdatering av beredskapsplan og ROS pågår.

c)

Da kommunene slo seg samme, valgte kommunen å slette memoriafond på vann og avløp. Rissa kommune hadde i tillegg avsatt fond på avløp, som ble videreført inn i Indre Fosen kommune. Dette var den praksisen som ble anbefalt og gjort av de aller flest kommuner ved en sammenslåing. Etter sammenslåingen har kommunen forhold seg til Envidans anbefalinger rundt fondsbruk og avsetninger. Vi har ingen grunn til å ikke stole på at de ikke kan dette regelverket. De har et stort antall kommuner som følger deres anbefalinger.

Oppfølgende orientering - kontrollutvalgets sak 35/22

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

21.09.2022

Saknr

40/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/5 - 42

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 25.05.2022 under "eventuelt" (sak 31/22) diskuterte kontrollutvalget en henvendelse fra en innbygger vedrørende et arbeid med fremføring av spillvannsledning i Vanvikan som kommunen selv har vurdert skal koste 17. millioner. Det ble stilt spørsmål om hvorfor kommunen ikke hadde lyst ut arbeidet, men isteden skal ha gått direkte på 4 tilbydere og bedt om pris.

Kontrollutvalget vedtok følgende i møtet:

Kontrollutvalget ber om at kommunedirektøren kommer i neste møte i kontrollutvalget 24.08.2022 og gir en orientering om kommunen følger reglene for offentlige anskaffelser, herunder om dette har blitt gjort i den nevnte saken.

I kontrollutvalgets møte 24.08.2022 (sak 35/22) fikk kontrollutvalget en orientering fra kommunedirektøren og innkjøpsleder i Fosen IKT vedrørende kommunens etterlevelse av anskaffelsesregelverket. Administrasjonen orienterte og svarte på spørsmål fra utvalget. Kommunen opplyste i orienteringen til kontrollutvalget at kommunen benyttet seg av forsyningsforskriften når det gjaldt den nevnte anskaffelsen. Administrasjonen erkjente imidlertid at de var noe usikker på om dette var riktig og om fremføring av spillvannsledning er omfattet av terskelverdiene. Kontrollutvalget fattet derfor enstemmig følgende vedtak i saken: "Utvalget ønsker en oppfølgende orientering om saken i neste kontrollutvalgsmøte".

Kommunedirektøren har per telefon til sekretariatet bekreftet at det vil bli gitt en oppfølgende orientering i kontrollutvalgets møte 21.09.2022.

Regelverket

Forsyningsforskriften gjelder når en "oppdragsgiver" inngår vare- tjeneste- eller bygge- og anleggskontrakter som overstiger 100 000 kroner, og den er knyttet til utøvelsen av visse forsyningstjenester, jf. forsyningsforskriften § 1-1. Som forsyningstjenester regnes gass og varme, elektrisitet, drikkevann, transport, havner og lufthavner, post og olje, gass, kull og andre typer brensel. De ulike forsyningstjeneste er nærmere definert i forskriften §§ 1-3 til 1-9.

Forskriftens del 1 gjelder for alle anskaffelser over 100 000 kroner jf. § 5-1 første ledd. Forskriftens del 2 gjelder for kontrakter med en anslått verdi som er lik eller overstiger EØS-terskelverdiene i § 5-2 første ledd, unntatt kontrakter om særlige tjenester og kontrakter om helse- og sosialtjenester.

EØS-terskelverdiene er 4,5 millioner kroner for vare- og tjenestekontrakter og 56 millioner kroner for bygge- og anleggskontrakter (ekskl. mva.), jf. § 5-2 første ledd a og b.

Dersom en anskaffelse av en forsyningstjeneste er under EØS-terskelverdiene nevnt i § 5-2 første ledd er det som nevnt kun forskriftens del 1 som må følges. Dette innebærer at det ikke er noen kunngjøringsplikt eller formelle prosedyrekrav som må følges. Kommunen er

imidlertid likevel pliktig til å sørge for at alle anskaffelser de foretar (med visse unntak) er i tråd med de grunnleggende kravene i anskaffelsesloven § 4 hvor det heter at "Oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarhet og forholdsmessighet". Det er viktig at kommunen som oppdragsgiver i en hver anskaffelse kan dokumentere at disse prinsippene følges.

Innholdet i og rekkevidden av de grunnleggende prinsippene vil variere fra anskaffelse til anskaffelse.

Vurdering og konklusjon

Spørsmålet om anskaffelsesforskriften er riktig regelverk i denne saken avhenger først og fremst av om det her er snakk om en kontrakt knyttet til utføringen av forsyningsaktiviteten "drikkevann" som definert i forskriften § 1-5. Videre er det et spørsmål om kontrakten regnes som en "bygge- og anleggskontrakt eller en "vare- og tjenestekontrakt", noe som har betydning for terskelverdiene og om forskriften del 1 eller del 2 kommer til anvendelse.

Sekretariatet antar at det vil bli nærmere orientert om dette og hvordan kommunen har sikret at de grunnleggende prinsippene etterleves.

Kontrollutvalget må vurdere om den informasjon som blir gitt i kontrollutvalgets møte er tilfredsstillende eller om de vil følge opp saken videre.

Kontrollutvalgets sekretariat legger til grunn at kontrollutvalget kan ta den oppfølgende redegjørelsen til orientering.

Budsjettkontroll pr. 31.08.2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

21.09.2022

Saknr

41/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/4 - 30

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar budsjettkontrollen til orientering

Vedlegg

Budsjettkontroll pr 31.08.2022

Saksopplysninger

For å holde kontrollutvalget godt informert om sin økonomiske status, samt for å ha et bedre grunnlag for å utarbeide forslag til budsjett for neste år, legger sekretariatet herved fram en økonomisk oversikt pr. 31.08.2022.

Budsjettkontrollen viser at kontrollutvalgets driftskostnader herunder utgifter til møtegodtgjøring, tapt arbeidsfortjeneste mm. ikke er regnskapsført på funksjon 110 i kommuneregnskapet. Dette gjør det vanskelig for kontrollutvalget selv og andre og få en oversikt over kontrollutvalgets faktiske utgifter.

Det følger av veilederen til kontoplanen i KOSTRA punkt 1 at følgende utgifter skal regnskapsføres på funksjon 110:

“Utgifter og inntekter knyttet til kommunens kontrollutvalg etter kommuneloven kapittel 23 og revisjon etter kommuneloven kapittel 24. Herunder møtegodtgjørelser og andre utgifter knyttet til møteavvikling i kontrollutvalget, utgifter knyttet til kontrollutvalgssekretariatet, og utgifter knyttet til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon”.

Dersom kontrollutvalgets utgifter ikke blir regnskapsført på riktig funksjon fører dette videre til at kommunen innrapporterer feil tall til KOSTRA.

Kontrollutvalgets sekretariat har bedt økonomisjef i kommunen, Ørjan Dahl, om å gi en orientering vedr føring av kontrollutvalgets lønns- og driftsutgifter, og svare på eventuelle spørsmål fra utvalget.

Budsjettkontroll pr.31.08.2022
Funksjon 110 - Kontroll og revisjon

Konto	Tekst	Regnskap pr. 31.08.2022	Budsjett 2022	Til disp
10800	Godtgjørelse folkevalgte	-	24 000	24 000
10820	Tapt arb.fortjeneste	-	50 000	50 000
10830	Møtegodtgjørelse	-	29 000	29 000
10990	Arbeidsgiveravgift	-	14 500	14 500
11160	Bevertning	-	3 000	3 000
11500	Opplæring/kurs, ikke oppg.pl.	-	30 000	30 000
11959	Div. avg. Gebyrer, lisenser	6 858		(6 858)
	Sum - kontrollutvalgets drift	6 858	150 500	143 642
13700	Andre tjenester (revisjon)*	740 667	1 111 000	370 333
13800	Kjøp fra særbedrifter (sekretariat)	158 500	317 000	158 500
	Total sum	906 025	1 578 500	672 475,00

Utgifter til kontrollutvalgets drift (post 10800 - 11500):

Det fremgår ikke av budsjettkontrollen at det er regnskapsført noen utgifter på disse postene. Disse utgiftene er trolig regnskapsført på øvrig politisk.

***Andre tjenester:**

På denne posten var det opprinnelig regnskapsført 899 168 kr, altså totalsummen pr. 31.08 brukt for både sekretariat og revisjon. Sekretariatet har delt opp postene slik at det fremgår tydeligere hva som hører til hvor.

Forslag til budsjett 2023 for kontrollutvalget med økonomiplan 2023-2026

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

21.09.2022

Saknr

42/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/4 - 28

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til fremlagt forslag til økonomiplan for 2023-2026 og forslag til budsjett 2023 for kontrollutvalget, med en ramme på kr. 1 627 416.

Kontrollutvalget ber om at budsjettforslaget følger formannskapetets innstilling til årsbudsjettet for 2023 til behandling i kommunestyret.

Vedlegg

Forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026

Saksopplysninger

Det følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 at kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets budsjettinnstilling etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.

Kontrollutvalgets budsjett inneholder utgiftene til selve driften av utvalget, herunder f.eks møtegodtgjøring og tapt arbeidsfortjeneste, samt utgifter knyttet til kjøp av sekretariatstjenester og revisjonstjenester. Kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester utgjør i det aller vesentligste ressursbehovet for kontrollarbeidet i kommunen.

Sekretariatsfunksjonen utøves av Konsek Trøndelag IKS. Revisjonstjenester leveres av Revisjon Midt-Norge SA. Honoraret til Konsek Trøndelag IKS ble vedtatt i representantskapet 25.04 2022. Honoraret til revisjon blir vedtatt i løpet av høsten 2022, det er derfor benyttet kun tall fra vedtatt økonomiplan for Revisjon Midt-Norge SA.

Erfaringsmessig blir stipulert honorar i økonomiplanen ikke endret ved endelig behandling i årsmøtet.

Ved oppsett av budsjettforslag for 2023 for kontrollutvalgets egen virksomhet, har sekretariatet først og fremst tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets budsjett for 2022. Sekretariatet har i beregningene lagt til grunn at kontrollutvalget består av 5 medlemmer og avvikler inntil 8 møter i året.

Møtegodtgjøring er satt opp i henhold til kommunens reglement for godtgjøring for folkevalgte. De totale lønnskostnadene (møtegodtgjøring, tapt arbeidsfortjeneste, arbeidsgiveravgift) til kontrollutvalget er økt med i underkant av 9000 kr i neste års budsjett. Dette skyldes at stortingsrepresentantlønnen har økt ganske betydelig det siste året, noe disse utgiftene baserer seg på.

Det er videre lagt inn en post for diverse gebyrer og lisenser på kr 7000. Dette er fordelt på IKT kostnader som lisenser/drift/vedlikehold osv. og er basert på tall fra budsjettkontrollen pr. 31.08.2022.

Posten servering, bevertning er foreslått med en økning på kr. 500 fra 3000 kr til 3500 kr i neste års budsjett. Dette begrunnes med den høye prisveksten i 2022.

Når det gjelder posten kurs/opplæringstiltak foreslår sekretariatet at denne blir stående på 30 000 kr slik den har vært de siste årene.

Det er ellers lagt inn en økning på ca 5 % per år for kontrollutvalgets driftsutgifter videre i økonomiplanperioden. Nivået må vurderes årlig i forbindelse med budsjettet.

Vurdering og konklusjon

Budsjettforslaget gir etter sekretariatets vurdering et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å vedta det vedlagte budsjettforslaget for 2023 med økonomiplan for 2023-2026.

Forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 for kontrollutvalget

Konto	Betegnelse	Forslag budsjett 2023	Budsjett 2022
10800	Fast godtgjørelse folkevalgte	25 900	24 000
10820	Godtgjørelse tapt arbeidsfortjeneste	50 000	50 000
10830	Møtegodtgjørelse	38 400	29 000
10990	Arbeidsgiveravgift	12 126	14 500
	Sum lønnskostnader	126 416	117 500
11160	Servering, bevertning	3 500	3 000
11500	Div. avg. Gebyrer, lisenser	7 000	
11959	Kurs opplæringstiltak	30 000	30 000
	Sum driftskostnader	40 500	33 000
13700	Andre tjenester (revisjon)	1 134 000	1 111 000
13800	Kjøp fra særbedrifter (sekretariat)	326 500	317 000
	Sum Kjøp fra SA/IKS	1 460 500	1 428 000
	Sum totale kostnader til kontrollarbeid	1 627 416	1 578 500

* Honorar revisjon er kun et anslag, endelig budsjett vil bli fastsatt av Revisjon Midt-Norge SA sitt årsmøte høsten 2023.

Økonomiplan

	2023	2024	2025	2026
Lønnsutgifter + drift	166 916	175 262	184 025	193 226
Kjøp av revisjonstjenester	1134000	1157000	1181000	1205000
Kjøp av sekretariatstjenester	326 500	336 000	346 000	357 000
Sum	1 627 416	1 668 262	1 711 025	1 755 226

Evaluering av virksomhetsbesøk hos If Jobb AS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

21.09.2022

Saknr

43/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/4 - 29

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget legger konklusjonene fra diskusjonen til grunn for det videre arbeidet
2. Kontrollutvalget ber sekretariatet utarbeide forslag til rutine for virksomhetsbesøk til kontrollutvalgets møte 23.11.2022.

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 24.08.2022 (sak 33/22) var kontrollutvalget på virksomhetsbesøk hos IF Jobb AS i Leksvik. Utvalgsleder innledet om bakgrunnen for virksomhetsbesøket hos IF jobb. Daglig leder hos IF jobb, Magnar Bremeraunet, orienterte om virksomheten.

Bremeraunet orienterte om eierskap, bemanning, antall plasser, produksjon og samarbeid med andre. Utvalget fikk deretter en omvisning ved virksomheten.

For å trekke erfaring og lærdom ut av virksomhetsbesøket legger sekretariatet frem en sak om evaluering etter virksomhetsbesøket.

Tema til diskusjon kan blant annet være:

- Hadde virksomhetsbesøket en merverdi for kontrollutvalgets arbeid?
- Er virksomhetsbesøk noe kontrollutvalget ønsker å fortsette med i fremtiden? Hvis ja, hvilke virksomheter eller selskaper er ønskelig å besøke?
- Vurdere å utarbeide en rutine for virksomhetsbesøk

Vurdering

Forslaget til diskusjonstema er et utgangspunkt for å evaluere og drøfte hvordan utvalget opplevde å dra på virksomhetsbesøk. Listen over spørsmål er ikke ment å være uttømmende og kan suppleres i møtet. Diskusjonen vil være nyttig for å avklare forventninger til eventuelle virksomhetsbesøk i fremtiden, og hva utvalget ønsker å få ut av slike besøk.

Henvendelse fra innbygger - ikke utført feiing

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

21.09.2022

Saknr

44/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/6 - 15

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar sekretariatets redegjørelse til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets leder har mottatt en henvendelse fra en innbygger i Indre Fosen kommune som gjelder manglende feiing på vedkommendes eiendom. Henvendelsen er sendt både til kontrollutvalget og til Trøndelag Brann- og redningstjeneste IKS. Vedkommende hadde fått beskjed om at det ville bli utført feiing en gitt dato. Innbyggeren hadde imidlertid ikke anledning til å være hjemme denne datoen, men hadde ifølge hun selv satt opp stige til taket. Det ble likevel ikke utført feiing på eiendommen.

Vedkommende opplyser at det ikke har blitt utført feiing på eiendommen de siste 8-10 årene. Hun etterlyser svar på hvorfor det ikke ble utført feiing den nevnte datoen, samt svar på hva den innkrevede feieravgiften som kommunen krever inn brukes til ettersom det fremstår som at den ikke brukes til feiing.

Kontrollutvalgets sekretariat har kontaktet Trøndelag Brann- og redningstjeneste (TBRT) for å høre hva de har registrert av informasjon vedr feiing på denne eiendommen den varslede datoen. TBRT opplyste at det i rapporten står at vedkommende ikke var hjemme, og at det heller ikke var satt opp stige til taket. Dette var grunnen til at det ikke ble utført feiing. TBRT opplyste også at det har blitt sendt svar til vedkommende om at det kan ha skjedd en feil, men hvor de oppfordret vedkommende til å ta kontakt for å avtale en ny dato.

Når det gjelder spørsmålet om hvor ofte det skal feies og føres tilsyn fremgår det av hjemmesiden til Indre Fosen kommune at dette avhenger av bruk, fyringsvaner og tilstanden på fyringsanlegget, og kan skje årlig til hvert 8. år. Se:

<https://www.indrefosen.kommune.no/tjenester/kart-byggesak-og-bolig/feier/> .

Vurdering

Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid. Kontrollutvalget bør imidlertid unngå å gå videre med henvendelser som dreier seg om en enkeltsak, som er under behandling i et annet organ eller som har en annen naturlig behandlingsvei, som hos politiet, rettsapparatet, statsforvalteren, sivilombudet, KOFA, klageorgan i kommunen eller kommunens varslingskanal. Vedtak i en enkeltsak kan likevel avdekke systemsvikt som kontrollutvalget kan vurdere å se nærmere på (Veileder - Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget, FKT 2022 s.13).

Denne henvendelsen omhandler en enkeltsak om feiing, og er således i utgangspunktet ikke en sak for kontrollutvalget. Enkeltsaker kan imidlertid som nevnt over i enkelte tilfeller tyde på en systemsvikt, og kan derfor brukes som en "inngang" for kontrollutvalget til å undersøke om det foreligger systemsvikt. I slike tilfeller kan det være aktuelt å for eksempel be om en orientering fra kommunedirektøren.

Etter sekretariatets vurdering er dette imidlertid en enkeltsak som etter enkle undersøkelser

ikke tyder på noen systemsvikt i kommunen. Det er så vidt sekretariatet er bekjent heller ikke kommet inn andre henvendelser om feiing i denne valgperioden som kan tyde på at innbyggerne ikke får det de har krav på når det gjelder feiing.

Når vedkommende innbygger skriver at det ikke har blitt utført feiing på minst 8 år, så kan dette tyde på at TBRT har vurdert tilstanden som god de siste 8 årene. Sekretariatet mener denne saken enkelt kan løses ved at vedkommende innbygger tar kontakt med TBRT for å avtale en ny dato for feiing og for å få svar på det hun evt. måtte lure på. Kontrollutvalget står likevel fritt til å vurdere hva de ønsker å gjøre videre.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

21.09.2022

Saknr

45/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/191 - 2

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Årsberetning og åpenhetsrapport 2021 Revisjon Midt-Norge

Rett til permisjon for offentlige verv

Hvordan håndtere at utvalgsmedlem aldri møter i folkevalgt organ.

Veileder handtering-av-henvendelser-til-kontrollutvalget-

Invitasjon til samling for kontrollutvalg 2022

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som referatsaker:

- Årsberetning og åpenhetsrapport 2021 for Revisjon Midt-Norge
- Rett til permisjon for offentlige verv - Artikkel: "Ganske opplagt at ansatt bør få fri"
- Hvordan håndtere at utvalgsmedlem aldri møter i folkevalgt organ - Artikkel: "Må velge hele utvalget på nytt"
- Veileder FKT - Henvendelser til kontrollutvalget
- Invitasjon til samling for kontrollutvalg 2022

Fra: [Frid M. Welde Evjen](#)
Til: [Post](#); [Karoline Lorentzen](#)
Emne: Årsberetning og åpenhetsrapport for Revisjon Midt-Norge SA
Dato: 5. juli 2022 13:13:16
Vedlegg: [image002.png](#)
[Årsberetning 2021 sign.pdf](#)

Att: Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune!

Til kontrollutvalgets orientering vedlegges Revisjon Midt-Norge SA sin årsberetning og åpenhetsrapport for 2021.

Denne rapporten er fremlagt for årsmøtet og eierkommunene i selskapet, men det er ikke sikkert kontrollutvalget har fått denne informasjonen fra sine kommuner. Åpenhetsrapporten gir en beskrivelse av selskapets aktivitet i 2021 og herunder selskapets arbeid med kvalitetssikring og gjennomførte kvalitetskontroller.

Dette til orientering.

Mvh

Arnt R. Haugan

Daglig leder

[M](#) +47 922 53 981 [Teams](#)

Revisjon Midt-Norge SA, Brugata 2, 7715 Steinkjer
[W www.revisjonmidt norge.no](http://www.revisjonmidt norge.no) | [M](#) +47 907 30 300

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten

Årsberetning og åpenhetsrapport 2021

INNHold

Årsberetning	3
Innledning.....	3
Selskapets formål, organisasjon og virksomhet	4
Organisasjon	4
Årsmøtet	4
Styret.....	5
Tjenester og produksjon	5
Likestilling, miljø og kompetanse	6
Ansatte og likestilling.....	6
Arbeidsmiljø - sykefravær	6
Klimaregnskap.....	7
Kompetanseutvikling	7
Uavhengighet og kvalitetskontroll	8
Retningslinjer for uavhengighet.....	8
Ekstern kvalitetskontroll	8
Intern kvalitetskontroll	9
Årets resultat og årsoppgjørdisposisjoner	9
Medlemmer i Revisjon Midt-Norge SA per 31.12.21:	9

ÅRSBERETNING

INNLEDNING

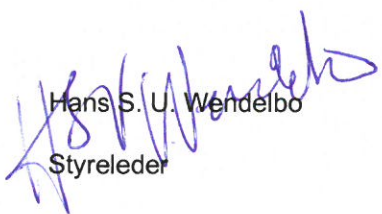
Revisorloven § 5a-2 pålegger revisjonsselskap som reviderer foretak av allmenn interesse å gi en åpenhetsrapport, hvor blant annet organisasjonsform og eierskap, styringsstruktur, interne kvalitetskontrollsystemer og enhetens etterutdanningspolitikk skal beskrives. Kommunalt eide revisjonsselskap omfattes ikke av revisorloven, og derfor ikke av kravet om åpenhetsrapport. Åpenhet er imidlertid en sentral del av offentlig sektor. Kommunal revisjon bør derfor være like åpen i sin rapportering som private selskaper. Vi har derfor innarbeidet de krav som stilles til åpenhetsrapporter i vår årsberetning, og håper dette i sum gir et godt innblikk i selskapet.

Vi er bedriftsmedlem i *Kontroll og tilsyn* (NKRF). NKRF er en yrkesfaglig interesseorganisasjon og et serviceorgan som er åpen for alle som arbeider med revisjon av eller kontroll med kommunal og fylkeskommunal virksomhet. NKRF har som visjon å være *på vakt for fellesskapets verdier*.

Revisjon Midt-Norge SA har vært gjennom store organisatoriske endringer de siste årene og er i dag Norges største interkommunale revisjonsselskap. Fem selskaper har fusjonert og blitt til ett. Dette har gitt oss flere kompetente medarbeidere og effektivisert tjenestene våre. Vi skal fortsette å utvikle oss til beste for våre eiere og kunder. Vi skal revidere og kontrollere, men vi skal også være en samarbeidspartner for å utvikle bedre styring og kontroll. Vår visjon er å *bidra til forbedring*.

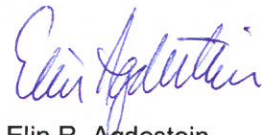
Vi viser til vår hjemmeside for nærmere informasjon om vår virksomhet www.revisjonmidt norge.no

Stjørdal, 22 februar 2022

Hans S. U. Wendelbo

Styreleder

Elin R. Agdestein

Styremedlem

Anne Birgitte Skjet

Anne Birgitte S. Skjet

Styremedlem

Odd Langvæn

Varamedlem

Torbjørn Måsøval

Styremedlem

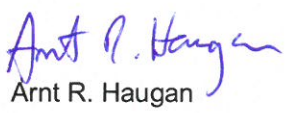
Oddvar Fossum

Styremedlem

Arve Gausen

Styremedlem

Arnt R. Haugen

Daglig leder

SELSKAPETS FORMÅL, ORGANISASJON OG VIRKSOMHET

Revisjon Midt-Norge SA ble stiftet 28. august 2017 av 43 kommuner og Trøndelag fylkeskommune. Selskapet ble etablert etter en sammenslåing av selskapene Revisjon Midt-Norge IKS og KomRev Trøndelag IKS, og var i drift fra 1. januar 2018. Senere er Fosen kommunerevisjon, Ytre Helgeland kommunerevisjon og Revisjon Fjell IKS fusjonert inn i selskapet.

Selskapet har en desentralisert struktur med kontor i Orkanger, Oppdal, Trondheim, Namsos, Stjørdal, Brekstad, Brønnøysund, Sandnesjøen og Mosjøen, i tillegg til hovedkontoret på Steinkjer.

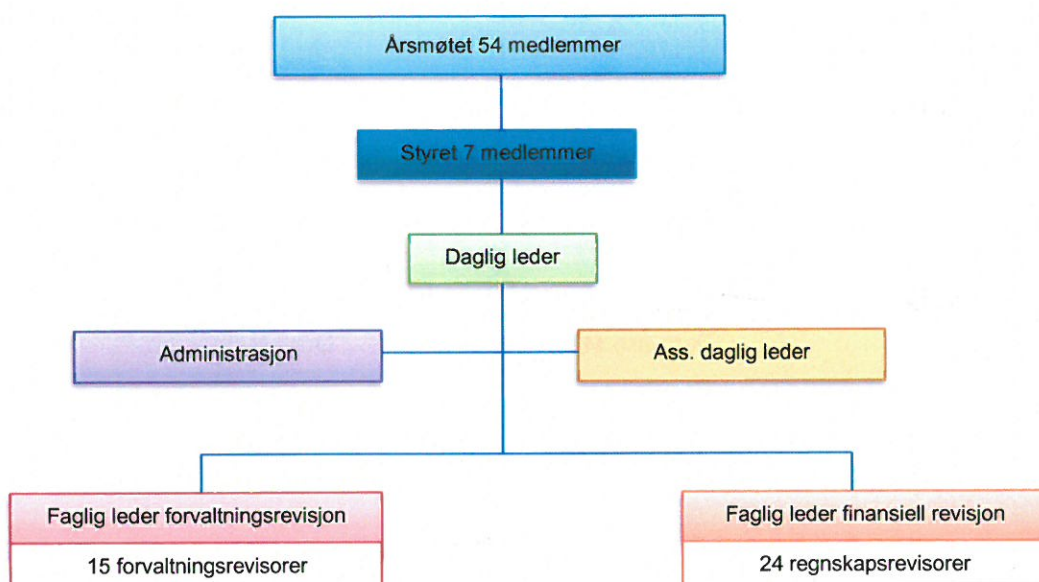
Revisjon Midt-Norge SA reviderer 54 kommuner og er med det Norges største revisjonsselskap når det gjelder revisjon av kommuner. Vi er et interkommunalt selskap og det første som er organisert som et samvirkeforetak. Selskapets vedtekter fastslår at det bare er kommuner og fylkeskommuner som kan bli medlemmer. Per 31.12.21 er det altså 54 medlemskommuner i selskapet.

Selskapets formål er å dekke deltakerkommunenes behov for revisjonstjenester. Selskapets hovedtjenester er regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. I tillegg leverer vi eierskapskontroller, rådgivning og andre tjenester, herunder bekreftelser og attestasjoner. Revisjonsarbeidet utføres i samsvar med vedtatte revisjonsstandarder, som legger rammen for god (kommunal) revisjonsskikk.

Selskapet er medlem i Samfunnsbedriftene (tidligere KS Bedrift) og har en ytelsesbasert pensjonsordning i KLP.

ORGANISASJON

Selskapet er faglig organisert slik figuren nedenfor viser:

ÅRSMØTET

Årsmøtet er selskapets øverste organ, og består av 54 representanter valgt av medlemskommunene. Stian Brekkvassmo er leder og Gunn Iversen Stokke nestleder i årsmøtet.

I 2021 har det vært avholdt 2 årsmøter og behandlet 14 saker.

Medlemmenes stemmerett på årsmøtet følger av vedtektene i selskapet og baseres på omsetning med selskapet etter fastsatt modell.

Høsten 2019 vedtok årsmøtet selskapets strategi for perioden 2020-2023. Her fremgår det at vår visjon er; å bidra til forbedring. Våre verdier skal være; kompetent, framtidsrettet, åpen og pålitelig.

Strategi 2020-2023:

Bidra til forbedring

Framtidsrettet Kompetent Åpen Pålitelig

Vi skal være det ledende revisjonsselskapet i offentlig sektor

Vi skal være en kompetent og forutsigbar samarbeidspartner for våre kunder

Vi skal være framtidsrettet og utviklingsorientert

Vi skal være en attraktiv arbeidsgiver for våre ansatte

STYRET

Styret består av 6 personer valgt av årsmøtet og 1 person valgt av og blant de ansatte. I tillegg har de ansatte en observatør i styret. Styrets sammensetning etter gjennomført valg på årsmøtet i november 2021:

• Styreleder	Hans S.U. Wendelbo	Rørø
• Nestleder	Elin R. Agdestein	Steinkjer
• Styremedlem	Eva Lundemo Fosmo	Malvik
• Styremedlem	Anne Birgitte S. Sklet	Grong
• Styremedlem	Torbjørn Måsøval	Frøya
• Styremedlem	Oddvar Fossum	Bindal
• Ansattes repr.	Arve Gausen	
• Vara i numerisk rekkefølge:		
• Odd Langvatn		Vefsn
• Trude Holm		Verdal
• John Lernes		Orkland
• Liv Darell		Indre Fosen

Daglig leder Arnt R. Haugan er sekretær og saksutreder for styret.

I 2021 har styret hatt 7 møter og behandlet 53 saker.

TJENESTER OG PRODUKSJON

Selskapet har en stor og omfattende produksjon. I tillegg til å levere revisjon til de kommuner og fylkeskommuner som har medlemskap i foretaket, kan vi selge tjenester til andre rettssubjekter som

eies helt eller delvis av ett eller flere av medlemmene, eller til andre, så lenge omsetningen av andre oppdrag ikke overstiger 20 % av den totale omsetningen.

I 2021 har selskapet avgitt 297 revisjonsberetninger, 36 forvaltningsrevisjonsrapporter, 9 rapporter om eierskapskontroll i selskap og 5 andre undersøkelser.

Vi har også arrangert faglig temadag for økonomimedarbeidere i alle eierkommunene våre. Dette er gjort med egne medarbeidere som forelesere. Det var godt oppmøte på den digitale samlingen med ca 120 deltakere.

Selskapet har i 2021 fortsatt arbeidet mye med implementering av ny organisasjon, administrative systemer og rutiner. Det er satset på digitalisering av administrative systemer, og tjenestene er i all hovedsak skybaserte. Det er også utviklet en felles Sharepoint plattform som gir ansatte enkel tilgang til selskapets arbeidsverktøy, områder, innhold og nyheter, uansett hvor de fysisk er lokalisert. Dette er viktig i et selskap med mange kontorlokasjoner, men har også vist seg å være viktig for å kunne bruke hjemmekontor på en effektiv måte under Covid-19 pandemien.

Vi er opptatt av å ta i bruk nye digitale verktøy til beste for våre egne ansatte og våre kunder. I 2021 har vi startet et arbeid med en helt ny løsning for vår hjemmeside.

Selskapet har blant annet gjennomført et prosjekt, sammen med Atea AS, for å se på hvordan digitalisering og teknologiske løsninger kan utvikle det faglige arbeidet vårt mot kommunene. Dette er en videreføring av et forprosjekt som ble gjennomført i 2019.

Revisjon Midt-Norge SA har et strategisk og faglig samarbeid med KomRev Nord IKS gjennom en samarbeidsavtale. KomRev Nord IKS reviderer 40 kommuner og har 45 ansatte.

Utfordringer med Covid-19, og samfunnets håndtering av denne situasjonen, har også i 2021 preget Revisjon Midt-Norge SA. Det er i hovedsak likevel slik at vi i stor grad har vært i stand til å utføre det arbeidet vi skal. Vi hadde allerede etablerte skyløsninger og tatt i bruk Teams i det daglige arbeidet før situasjonen med Covid-19 inntraff.

Selskapet har i 2021 blitt sertifisert som Miljøfyrtårn. Dette er i tråd med selskapets strategi for 2020-2023, om å ta samfunnsansvar.

LIKESTILLING, MILJØ OG KOMPETANSE

ANSATTE OG LIKESTILLING

Selskapet har 43 ansatte pr. 31.12.21. Dette fordeler seg på 30 kvinner og 13 menn. Selskapets ledergruppe består av 2 menn og 2 kvinner. Det er ikke gjennomført eller planlagt spesielle tiltak når det gjelder likestilling.

ARBEIDSMILJØ - SYKEFRAVÆR

Sykefraværet var i 2021 på 6,5 % (2020 på 5,6 %). Sykefravær med legeerklæring utgjør hovedtyngden av fraværet og av dette fraværet er langtidssykefravær klart størst. Langtidssykefravær er relatert til 2-3 ansatte. En ansatt som er 100% sykemeldt utgjør 2,4 % sykefravær for selskapet. Det er imidlertid en økning av korttidssykefravær og egenmeldinger i andre halvdel av året. Selskapet har en avtale med Friskgården Stod AS om bedriftshelsetjeneste.

Selskapet har årlige møter med representanter fra bedriftshelsetjenesten (Friskgården), verneombud i selskapet, tillitsvalgte og ledelsen. På disse møtene er temaet arbeidsmiljø og planlegging av

aktiviteten for det kommende året. Selskapet har etablert et partssammensatt utvalg. Utvalget hadde 4 møter i 2021.

Det ble i 2021 gjennomført en større arbeidsmiljøkartlegging i selskapet i regi av bedriftshelsetjenesten. Resultatene fra denne kartleggingen viser at det er en høy grad av trivsel blant de ansatte, sterkt samhold mellom kolleger og godt psykososialt arbeidsmiljø. Det er også høy score på jobbensgjensjement og ansvarlige medarbeidere. Forrige arbeidsmiljøundersøkelse var i 2019. Verneombudet har gjort en kartlegging av medarbeidernes opplevelse av Covid-19 situasjonen og selskapets håndtering av denne.

KLIMAREGNSKAP

Selskapet driver i liten grad virksomhet som forurensar det ytre miljø.

Gjennom å være Miljøfyrtårn arbeider selskapet aktivt for å bidra til en positiv utvikling for miljøet. Det utarbeides årlig en klima – og miljørapport.

I henhold til sertifiseringen har Revisjon Midt-Norge SA tre virksomheter. Dette er kontorene i Steinkjer, Namsos og Trondheim. Den prosentvise fordelingen av CO2-utslipp viser at det er transport som i all hovedsak er kilden til det utslippet vi er ansvarlig for. Revisjon Midt-Norge SA har en reisepolicy som sikrer at miljøaspektet ivaretas i forbindelse med reiser. Rapporten viser at vi har mindre avfall enn andre i bransjen og vi bruker mindre energi enn andre i bransjen. Vi har kildesortering, og et system for å følge opp energiforbruket. Siste tilgjengelige klima- og miljørapport (2020) viser en reduksjon av samlet CO2-utslipp.

KOMPETANSEUTVIKLING

Revisjon Midt-Norge SA leverer tjenester som krever høy kompetanse. Vedlikehold og videreutvikling av kompetanse er derfor høyt prioritert. De fleste av selskapets ansatte har høyere utdanning innen økonomi, regnskap, revisjon, statsvitenskap, samfunnsøkonomi, juss m.v. Vedlikehold av kompetanse skjer gjennom deltakelse på kurs og konferanser samt deltakelse i faglige nettverk, mens videreutvikling skjer gjennom deltakelse på studier og etterutdanning. Selskapet er positiv til etterutdanning og støtter dette aktivt med studiepermisjoner og økonomisk støtte.

Ansatte som utøver rollen som revisor skal delta i en obligatorisk etter- og videreutdanning. For oppdragsansvarlige revisorer betyr dette fagrettede kurs på minimum 120 timer over 3 år, og revisormedarbeidere minimum 63 timer over 3 år. Dette er gjeldende fra 01.01.21 med innføring av ny revisorlov.

Vi avholder også egne interne kurs og møter om aktuelle tema. Det er i 2021 eksempelvis avholdt interne kurs i forhold til presentasjonsteknikk og klart språk. Selskapet har i 2021 avholdt tre interne

samlinger for alle ansatte, med både administrative og faglige tema. To av samlingene er gjennomført digitalt.

Revisjon Midt-Norge SA er sentral i den faglige utviklingen av offentlig revisjon i Norge. Vi har i 2021 hatt ledervervet i følgende NKRF komiteer; Forvaltningsrevisjonskomiteen, og Regnskapskomiteen. Vi har også et medlem i Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Selskapet har i 2021 videreført et godt samarbeid med NTNU, henholdsvis Institutt for sosiologi og statsvitenskap (ISS) og Handelshøgskolen. Dette innenfor både forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon. Dette betyr faglig samarbeid, praksisplasser for studenter, samt å bidra med forelesninger ved behov. Det er etablert en formell avtale mellom ISS, Trondheim kommunerevisjon og Revisjon Midt-Norge SA. Selskapet har også stilt seg til rådighet som case for to masterstudenter ved NTNU, som skriver om kunnskapsdeling mellom medarbeidere.

UAVHENGIGHET OG KVALITETSKONTROLL

Revisjonsordningen i kommuner og fylkeskommuner reguleres av Kommuneloven § 24-1. Uavhengighet i forhold til oppdragsgiver er grunnleggende for tilliten til revisors arbeid og revisors rapportering. Kravene til revisors uavhengighet er regulert i Kommunelovens § 24-4 og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Bestemmelsen fastslår at den som skal ivareta revisjon- og kontrolloppdrag ikke kan ha slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitspersoner, at den kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Tilsvarende krav stilles til revisors nærstående.

RETNINGSLINJER FOR UAVHENGIGHET

Ifølge Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19, skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Oppdragsansvarlige revisorer i selskapet har i denne sammenheng vurdert blant annet egen og nærståendes forhold til den reviderte virksomhet, og om det er utført andre funksjoner/tjenester som kan påvirke uavhengighet. Revisor for det enkelte oppdrag bekrefter skriftlig sin egen uavhengighet som arkiveres internt i selskapet.

EKSTERN KVALITETSKONTROLL

Selskapets medlemskap i NKRF innebærer at vi er underlagt den obligatoriske kvalitetskontrollordningen i forbundet. Ordningen skal sikre at alle medlemsbedrifter kontrolleres minst en gang hvert 5 år. Formålet er å sikre at bedriftsmedlemmene holder en høy faglig standard ved at de utøver revisjonsarbeidet i overensstemmelse med god kommunal revisjonsskikk.

Revisjon Midt-Norge SA ble kontrollert i 2021. Dette i form av to oppfølgingskontroller for henholdsvis Fosen kommunerevisjon og Revisjon Fjell IKS. Disse enhetene fusjonerte med Revisjon Midt-Norge SA i 2019 og 2020. Det ble i 2020 ikke utført kvalitetskontroll i regi av NKRF pga Covid-19 situasjonen. Begge kontrollene gjaldt regnskapsrevisjon og selskapet fikk godkjent som resultat. Vedtakene i kontrollene er inndelt i resultatene godkjent eller ikke godkjent.

INTERN KVALITETSKONTROLL

Selskapet har utviklet et internt kvalitetskontrollsystem som skal sikre at alle ledd i selskapet utfører sine oppgaver i henhold til god kommunal revisjonsskikk. Kvalitetskontrollsystemet er utarbeidet på grunnlag av internasjonal standard for kvalitetskontroll – ISCQ1. Dette systemet omhandler lederansvaret for kvalitetssikring i revisjonsselskapet, operasjonelt ansvar for systemet, aksept og fortsettelse av klientforhold og enkeltoppdrag, menneskelige ressurser, gjennomføring av oppdrag og overvåkning.

Vi har også i vår samarbeidsavtale med KomRev Nord IKS en avtale om syklisk inspeksjon av minst ett av hverandres oppdrag. Dette som en del av vår interne kvalitetskontroll og gjelder både for forvaltningsrevisjon og finansiell revisjon. Dette er gjennomført i 2021 og resultatene er formidlet i organisasjonen for å bidra til læring.

Selskapet har utarbeidet egne etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

ÅRETS RESULTAT OG ÅRSOPPGJØRSDISPOSISJONER

Årshjulet følger kalenderåret med klare knytninger til overordnet aktivitet. Styret behandler på hvert styremøte en økonomirapport, med estimert årsresultat.

Nærmere 80 % av selskapets utgifter er knyttet til lønn og sosiale utgifter. Økte pensjonskostnader er hovedforklaringen på ett større merforbruk enn budsjettert i 2021. Hovedsakelig som følge av et godt pensjonsoppgjør. Merforbruk i forhold til revidert budsjett for 2021 er om lag 2,7 millioner. Pandemien har videre hatt direkte innvirkning på vesentlige poster knyttet kurs og reisevirksomhet. For disse postene har det vært et mindreforbruk. Det har også vært høyere sykelønnsrefusjoner enn budsjettert, noe som er en konsekvens av økt sykefravær.

Selskapet har et negativt årsresultat på kr 5.195.218. Underskuddet foreslås dekket av disposisjonsfondet. Dette er i tråd med vedtatt økonomiplan og eiernes ønske om å bygge ned opptjent egenkapital. Opptjent egenkapital pr 31.12.2021 er kr 26.724.363, andelskapital er kr 3.435.000.

MEDLEMMER I REVISJON MIDT-NORGE SA PER 31.12.21:

Alstahaug kommune	Namsos kommune
Alvdal kommune	Namsskogan kommune
Bindal kommune	Nærøysund kommune
Brønnøy kommune	Oppdal kommune
Dønna kommune	Orkland kommune
Flatanger kommune	Os kommune
Folldal kommune	Osen kommune
Frosta kommune	Overhalla kommune
Frøya kommune	Rennebu kommune

Grane kommune

Grong kommune

Hattfjelldal kommune

Heim kommune

Herøy kommune

Hitra kommune

Holtålen kommune

Høylandet kommune

Inderøy kommune

Indre Fosen kommune

Leirfjord kommune

Leka kommune

Levanger kommune

Lierne kommune

Malvik kommune

Melhus kommune

Meråker kommune

Midtre Gauldal kommune

Røros kommune

Røyrvik kommune

Selbu kommune

Skaun kommune

Snåsa kommune

Steinkjer kommune

Stjørdal kommune

Sømna kommune

Tolga kommune

Træna kommune

Trøndelag fylkeskommune

Tydal kommune

Vefsn kommune

Vega kommune

Verdal kommune

Vevelstad kommune

Ørland kommune

Åfjord kommune

Postadresse: Brugata 2, 7715 STEINKJER
Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer
Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Ganske opplagt at ansatt bør få fri

Kommunal Rapport 29.08.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan politikeren kreve fri fra nattevakt før møtet i kommunestyret?

SPØRSMÅL: En kommunestyrerepresentant jobber jevnlig nattevakt. Kommunestyremøtene er dagmøter og starter om morgenen. Har representanten krav på fri fra nattevaktjobben natten før et kommunestyremøte?

SVAR: Utgangspunktet er her bestemmelsen i [kommuneloven § 8–1](#) om plikt for medlemmer av kommunalt folkevalgt organ til «å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall». Plikter som arbeidstaker er som alminnelig regel ikke gyldig forfall.

Arbeidsgiver kan ut fra dette ikke motsette seg at den folkevalgte forsømmer sin jobb for å delta i slike møter, se [kommuneloven § 8–2](#) som gir arbeidstaker «krav på fri fra sitt arbeid når det er nødvendig på grunn av møteplikt i kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer», men vil kunne avtale endring i arbeidstid og arbeidsoppgaver for den folkevalgte der det er mulig. Hun kan også trekke arbeidstaker i lønn for den tid hun er fraværende. Da får da arbeidstakeren krav på erstatning for tapt inntekt fra kommunene etter [kommuneloven § 8–3](#) tredje avsnitt.

Spørsmålet blir da om når møteplikten medfører at «det er nødvendig» at den folkevalgte får fri for sitt arbeid. Dette sies det lite om i forarbeidene til denne bestemmelsen, men i [NOU 1990:13](#) s. 190, med forslag til kommuneloven av 1992, bemerker utvalget om tilsvarende bestemmelse bl.a. at «Det er naturlig at retten også omfatter gruppemøter i umiddelbar tilknytning til kommunale og fylkeskommunale møter», altså situasjoner der det vil være fysiske mulig å kombinere arbeid med tilstedeværelse i selve møtet. Dette er en helt annen type situasjon enn det vi her står overfor, men realiteten er den samme: Det er ikke mulig for den folkevalgte å fungere tilfredsstillende i sitt verv hvis ikke hun kan få fri fra jobben i den tiden som er nødvendig forkant av møtet.

Etter min mening bør det ut fra dette være ganske opplagt at det som er fastsatt i loven om rett til fri fra jobb, må gjelde også selv om den folkevalgte rent fysisk vil kunne være til stede under møtene i de folkevalgte organene, hvis møtene er lagt slik at det er urimelig belastende for henne å kombinere arbeid som tilsatt og som folkevalgt. Vi er ikke tjent med en lovforståelse som tvinger folkevalgte til å velge mellom å si opp sin jobb eller å møte alvorlig sliten og uopplagt.

Må velge hele utvalget på nytt

Kommunal Rapport 20.06.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva gjør vi med medlemmer som ikke møter opp på møtene?

SPØRSMÅL: Vi har et kommunalt medvirkningsråd (ikke lovpålagt) som har sju medlemmer, der ett av de fem medlemmene fra brukerorganisasjonene aldri møter. Vedkommende melder ikke forfall til møtene, responderer ikke på innkallinger, og svarer ikke på våre henvendelser på telefon eller e-post. Rådet er opprettet med hjemmel i [kommuneloven § 5–7](#).

Hvordan kan vi gå fram for å få valgt et nytt medlem til rådet uten at medlemmet søker fritak fra sitt verv?

SVAR: Medlemmer av utvalg etter [§ 5–7](#) velges av kommunestyret. Utvalget velges da som helhet etter reglene i lovens kapittel 7 og valget gjelder som utgangspunkt for hele – eventuelt resten av – valgperioden for kommunestyret. Det er ikke adgang til å foreta utskifting av enkeltmedlemmer annet enn ved vedtak av kommunestyret etter søknad om fritak fra medlemmet selv, se [§ 7–9](#) andre avsnitt.

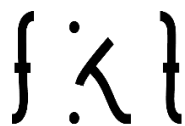
Men hvis medlemmet mister sin valgbarhet, for eksempel ved utflytting fra kommunen, trer hun umiddelbart ut av vervet (§ 7–9 første setning), og det skal da velges et nytt medlem etter reglene i [§ 7–10](#) fjerde avsnitt.

I [§ 8–1](#) fastslås at den som velges, har plikt til å delta i organets møter hvis ikke hun har gyldig forfall. Manglende fremmøte kan anses som en tjenesteforsømmelse som vil kunne straffes etter [straffeloven § 172](#) om «grovt uaktsomt tjenestefeil», eller [§ 173](#) bokstav a, om straff for «den som ved utøving av offentlig myndighet – mot bedre vitende grovt bryter sin tjenesteplikt».

Dette er imidlertid lite aktuelt i praksis, og vil i alle fall ikke medføre tap av vervet.

Hvis kommunestyret ønsker å skifte ut et medlem av et utvalg, må det derfor i tilfelle foreta et fullstendig nyvalg av hele utvalget, se § 5–7 siste avsnitt om adgang til å «omorganisere» utvalg. Valg skjer da etter reglene i [§§ 7–4](#) til [7–7](#).

Ved et utvalg av den type det er her tale om, med medlemmer fra brukerorganisasjoner, vil jeg anta at man vil benytte avtalevalg etter § 7-7, men dette krever enstemmig vedtak i kommunestyret om å benytte denne valgformen. I motsatt fall må det benyttes forholdsvalg med lister etter reglene i §§ 7–4 og 7–5.

Forum for
kontroll og tilsyn

.....

VEILEDER

Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

Innhold

Oppsummering av anbefalinger	3
1. Innledning	4
2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller	6
2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret.....	6
2.2 Rolleavklaringer.....	6
3. God forvaltningsskikk	8
3.1 God forvaltningsskikk.....	8
3.2 Skriftlige henvendelser	8
3.3 Muntlige henvendelser.....	9
3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt	10
4. Sekretariatets behandling av henvendelser	12
4.1 Ulik praksis	12
4.2 Forslag til fremgangsmåte	12
5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser	13
5.1 «Trafikklysmodellen».....	13
5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat	13
6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser	15
6.1 Ressurser	15
6.2 Valg av kontrollhandlinger.....	15
7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid	16
7.1 Informasjon til innbyggere og andre	16
7.2 Kommunikasjonsstrategi	16
VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget	17
VEDLEGG 2 Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret	19
VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?	20

Oppsummering av anbefalinger

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

1. Innledning

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid med å føre kontroll med den kommunale forvaltningen.

Henvendelser kan være generelle innspill til tema og områder for revisjon eller andre kontrollhandlinger. Slike henvendelser bør sees i sammenheng med kontrollutvalgets planarbeid.

Henvendelser kan også være tips om mer konkrete og mulige kritikkverdige forhold. Denne veilederen gir først og fremst råd om hvordan denne type henvendelser kan håndteres. Henvendelser kan for eksempel komme fra innbyggere, folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media, organisasjoner og revisor.

Veilederen er ment å være et supplement til Kontrollutvalgsboka.¹

I en uformell spørreundersøkelse som ble gjennomført blant deltakerne på FKTs fagkonferanse i 2021, svarte 65 prosent ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid. 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket.

Det er få kontrollutvalg og sekretariat som har avtalt faste rutiner for hvordan henvendelser skal mottas og følges opp. På bakgrunn av dette opprettet FKT en arbeidsgruppe i juni 2021. Arbeidsgruppen fikk i oppdrag å utarbeide en veileder for hvordan kontrollutvalget kan håndtere henvendelser.

Arbeidsgruppen har bestått av: Henning Warloe
kontrollutvalget i Bergen, Trond Egil Nilsen
kontrollutvalget i Måsøy, Solveig Kvamme
Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS, Ragnhild

Aashaug Kontrollutvalg Fjell IKS, Hilde Rasmussen
Nilsen 2. vara til styret og Anne-Karin F Pettersen
generalsekretær.

Høsten 2021 gjennomførte arbeidsgruppen en undersøkelse blant FKTs medlemmer om hvordan henvendelser blir håndtert. Underveis i veilederen oppsummerer vi noen fakta og viser eksempler fra undersøkelsen.

Målgruppen for veilederen er primært kontrollutvalgsmedlemmer og ansatte i kontrollutvalgssekretariat.

Det er opp til kontrollutvalget selv å beslutte hvordan henvendelser skal behandles. Formålet med dette dokumentet er derfor å gi råd og anbefalinger.

¹ [Kontrollutvalgsboka](#) 3. utgåve, januar 2022.

Fakta:

Resultater etter Deloitte's uformelle undersøkelse på fagkonferansen juni 2021:

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

- ✓ 65 prosent svarer ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

- ✓ 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

Innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser

- ✓ 40 prosent svarer at innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser
- ✓ Andre kilder er folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media og organisasjoner

Området for henvendelser er i stor grad byggesak, plan og eiendom

- ✓ 40 prosent svarer at henvendelsene gjelder byggesak, plan og eiendom
- ✓ Andre tema er økonomi, innkjøp, kontrakt, personalsaker, arbeidsmiljø, saksbehandling generelt og barnevern

Kilde: Kommunerevisoren 4-2021

2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. God rolleforståelse og et godt samarbeid mellom kontrollutvalget og kommunestyret kan bidra til økt interesse for kontrollarbeidet.

2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret

Kontrollutvalgets mandat er å være kommunestyrets utøvende kontrollorgan. Det innebærer at kontrollutvalget skal gi uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning, utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

I tillegg har kontrollutvalget et påseansvar i forbindelse med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget skal også påse at kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

Utover det som er bestemt i lov og forskrift, kan kontrollutvalget i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid.

God dialog og samhandling mellom kontrollutvalget og kommunestyret gjør det lettere å få aksept for at kontrollutvalgets arbeid med henvendelser er viktig og relevant. Derfor bør kontrollutvalget diskutere hvordan utvalget kan skape forståelse og interesse for kontrollutvalgets arbeid blant medlemmene i kommunestyret.

Vedlegg 2 i veilederen lister opp en rekke tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret.

2.2 Rolleavklaringer

Styringsrolle²

Folkevalgte har fire sentrale roller: representasjonsrollen (ombudsrollen), lederrollen, styringsrollen og arbeidsgiverrollen. Kontrollutvalgets oppgaver med å føre kontroll på vegne av kommunestyret, tilhører styringsrollen som blant annet handler om oppfølging og kontroll.

Henvendelser fra innbyggerne om mulige kritikkverdige forhold til kontrollutvalgets medlemmer, bør derfor håndteres mer formelt enn det rollen som folkevalgt ellers gir rom for.

Arbeidsmåte

Kontrollutvalgsmedlemmer bør ikke gjøre egne undersøkelser av en henvendelse eller starte innsamling av fakta. Det kan bli oppfattet som om saksbehandlingen er påbegynt før kontrollutvalget som organ har gjort sin vurdering.

Dersom der er behov for å innhente mer informasjon før kontrollutvalget får henvendelsen, så gjøres det i samarbeid med sekretariatet for å sikre krav til forsvarlig saksbehandling.

Saksbehandlingen

Kontrollutvalget er ikke et ordinært forvaltningsorgan som fatter enkeltvedtak.³

Kontrollutvalget kan ikke fatte eller omgjøre vedtak som er bindende for administrasjonen.⁴

² Tillit, KS folkevalgtprogram 2019-2023, kap. 2.

³ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav b.

⁴ Kontrollutvalgsboka 2021, s. 18.

Videre betyr dette at de som kommer med henvendelser til kontrollutvalget, ikke er en part⁵ i påfølgende kontrollsak.

Det er ikke klagerett på kontrollutvalgets vedtak, men det kan være noen unntak, for eksempel:

- Avslag fra kontrollutvalget på innsynsbegjæring etter offentleglova.
- Enkelte vedtak som fattes av kontrollutvalget når kontrollutvalget opptrer som arbeidsgiver.
- Kontrollutvalgets krav på innsyn etter kommunelovens § 23-6 hos selvstendige rettssubjekter.

⁵ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav e.

3. God forvaltningsskikk

Kontrollutvalget er et offentlig organ⁶ og sekretariatet skal ivareta organets journalførings- og arkivplikt.

3.1 God forvaltningsskikk

God forvaltningsskikk bygger på de fire grunnleggende forvaltningsverdiene: demokrati, faglig integritet, effektivitet og rettssikkerhet. Verdiene blir ivaretatt ved at offentlige organ følger «forfatningsreglene» i forvaltningsloven, offentleglova og arkivloven.

Alle offentlige organ plikter å ha et arkiv som er ordnet og innrettet slik at dokumentene er sikret som informasjonskilde for samtid og ettertid, jf. arkivlova § 6. Et dokument er arkivverdig dersom det enten har blitt saksbehandlet eller har verdi som dokumentasjon. Det er et sekretariatsansvar å forvalte kontrollutvalgets arkiver i tråd med gjeldende arkivlov og arkivforskrift.⁷

Offentlige organ har journalføringsplikt som følge av både offentleglova og arkivforskriften. Journalen er et viktig redskap for å sikre åpenhet om offentlig saksbehandling, og er en forutsetning for demokratiet. Det er sekretariatet sitt ansvar å sørge for journalføring av kontrollutvalget sine dokumenter og korrespondanse. Sekretariatet har videre ansvar for å opprettholde personvernet til avsender ved å kontrollere at innkommende dokumenter helt eller delvis avskjermes, dersom det er hjemmel for dette.

Journalen er et viktig arbeidsverktøy som kan brukes som dokumentasjon på når en henvendelse ble mottatt, og hvordan den blir fulgt opp.

Arkivverket har utarbeidet en enkel sjekkliste⁸ som kan være til hjelp for sekretariatet.

3.2 Skriftlige henvendelser

I dag foregår det meste av kommunikasjonen digitalt, også det som kommer inn til kontrollutvalget. Det brukes mange ulike kanaler, former og sjangre. Det som før kanskje kom som et brev, kan i dag komme som en SMS, e-post, melding på sosiale medier, et dokument via et digitalt møte, eller en registrering på en webportal, for å nevne noe. Det er sekretariatet sin oppgave å avgjøre hva som skal journalføres og arkiveres av kontrollutvalgets korrespondanse.⁹

Det er med andre ord sekretariatets ansvar å ivareta hensynet til god forvaltningsskikk. Derfor bør utvalgets medlemmer som mottar en henvendelse, oversende henvendelsen til sekretariatet slik at de kan bli håndtert etter fastlagte rutiner.

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

⁶ [Rettleiar til offentleglova](#) kap. 3.1 omtaler hva som er et offentlig organ, jf. offentleglova § 2.

⁷ For mer informasjon om arkiv, se [FKT og NKRFs felles veileder for arkivordning for](#)

kontrollutvalgssekretariat (2015)

⁸ [Sjekkliste for journalføring og arkivering i departementene og statlige virksomheter - 2019.](#)

⁹ Dokument og saksdokument er nærmere definert i vedlegg 2.

Eksempel, skriftlig henvendelse:

Kontrollutvalgets medlem får en SMS fra en bekjent der det gis informasjon som er interessant og som medlemmet tenker at kontrollutvalget bør se nærmere på. Kontrollutvalgets medlem takker avsender for informasjonen og informerer om at den blir lagt fram for kontrollutvalget til vurdering.

Kontrollutvalgets medlem bør ta skjermdump av SMS-dialogen eller videresende den til sekretariatet for journalføring.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Eksempel, muntlig henvendelse:

Et medlem i kontrollutvalget møter en innbygger på butikken og vedkommende sier at "du som er med i kontrollutvalget..." Så gir vedkommende informasjon som medlemmet finner interessant.

Kontrollutvalgets medlem bør oppfordre innbyggeren til å sende det skriftlig enten rett til sekretariatet eller via medlemmet slik at det kan håndteres og journalføres.

3.3 Muntlige henvendelser

Både sekretariatet og kontrollutvalgets medlemmer blir noen ganger oppringt av innbyggere og andre som mener de har informasjon som kontrollutvalget bør se nærmere på. Den som ringer bør oppfordres til å gjøre henvendelsen skriftlig og sende den til sekretariatet.

Alternativt kan mottakers notater fra muntlige samtaler arkiveres som et internt notat.

3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt

Et flertall av de som svarte på undersøkelsen som FKT sin arbeidsgruppe gjennomførte høsten 2021, svarer at avsender får en bekreftelse på at henvendelsen er mottatt og en skriftlig underretning om hvordan henvendelsen ble behandlet (60 prosent).

Den som henvender seg til et offentlig organ som kontrollutvalget er, bør få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt og journalført. Tilbakemeldingen bør gi informasjon om at kontrollutvalget tar den til vurdering og at det ikke er klagerett på kontrollutvalgets vedtak. Videre bør avsender informeres om at hen ikke er part om det blir en sak.

Tilbakemeldingen bør videre inneholde veiledning dersom henvendelsen heller bør rettes til en annen instans.

Avsender har ikke rett på skriftlig tilbakemelding etter kontrollutvalgets behandling. Kontrollutvalget kan likevel vurdere om avsender skal få flere skriftlige tilbakemeldinger.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Eksempel 1:

«Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsender(-ar).

Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering. Om kontrollutvalet vel å gå nærare inn på det som henvendinga gjeld, vil du kunne sjå i møteprotokollen som du finn på heimesida vår.

Ut over dette vil du ikkje få noko meir svar frå kontrollutvalet på henvendinga di.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av forskrift om revisjon i kommunar. Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalet sjølv vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det ei henvending tek opp.

På generelt grunnlag kan ein seie at det er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.»

Kilde:

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Eksempel 2

Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsender(-ar). Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering.

Utan at vi har vurdert henvendinga di, vil vi på generelt grunnlag seie at det i hovudsak er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som m.a. gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av kommunelova kapittel 23 og 24 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83> og forskrift om kontrollutval og revisjon i kommunar <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904>. Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret, må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det henvendinga tek opp.

Vi gjer også merksam på at kontrollutvalet ikkje er eit forvaltningsorgan som fattar enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2. Personar som henvender seg til kontrollutvalet er ikkje å rekne som part i ei eventuell påfølgjande kontrollsak. Det vil difor ikkje vera klagerett på vedtak gjort av kontrollutvalet, eller andre partsrettar etter forvaltningslova § 28 knytt til vedtak gjort av utvalet.

Du vil etter behandlinga i kontrollutvalet verta orientert om vedtaket, men som det går fram over vil du ikkje ha klagerett på vedtaket.

Kjelde:

Vestland fylkeskommune, sekretariat for kontrollutval

4. Sekretariatets behandling av henvendelser

Det er ulik praksis for hvordan henvendelser blir saksbehandlet før de legges fram for kontrollutvalget.

4.1 Ulik praksis

I undersøkelsen som arbeidsgruppen gjennomførte blant FKTs medlemmer høsten 2021, stilte vi spørsmål om hvordan henvendelsene blir lagt fram for kontrollutvalget. Svarene tyder på at det er ulik praksis.

Flertallet (63 prosent) svarer at de legger alle henvendelser fram som informasjons- eller meldingssak. I møte avgjør kontrollutvalget hva som er innenfor mandatet og hva som skal utredes videre av sekretariatet.

Under 20 prosent svarte at sekretariatet saksbehandler alle henvendelser før de blir lagt fram for kontrollutvalget som sak.

Det kan bety at sekretariatet i saksfremlegget gjør en vurdering av om saken hører inn under kontrollutvalgets mandat, og gir en anbefaling.

Rundt 20 prosent svarte at sekretariatet kun saksbehandler henvendelser som er innenfor mandatet til kontrollutvalget. Svarene kan tyde på at det er utvalgsleder som forhåndsvurderer hva som hører inn under mandatet.

Hvilken ordning som velges vil innvirke på hvor lang tid det tar fra en henvendelse kommer inn og til den er ferdigbehandlet.

4.2 Forslag til fremgangsmåte

Retningslinjer for hvordan kontrollutvalget behandler henvendelser, kan bidra til en større forutsigbarhet og økt tillit til saksbehandlingen. Retningslinjer må være i tråd med forvaltningslovens regler og god forvaltningsskikk. Saksbehandlingen kan foregå på følgende måte:

- ✓ Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen. Her kan spørsmålene i «trafikklysmodellen» være et egnet hjelpemiddel.
- ✓ Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender og legge henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.
- ✓ Henvendelser som ikke åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, drøfter sekretariatet med kontrollutvalgets leder som avgjør om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.
- ✓ For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser

Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid. I vurderingen av hvilke henvendelser som kontrollutvalget skal gå videre med, kan det være nyttig å stille noen kontrollspørsmål.

5.1 «Trafikklysmodellen»

Hvorvidt kontrollutvalget skal følge opp en ekstern henvendelse bør skje utfra en helhetlig vurdering. "Trafikklysmodellen" kan være et nyttig hjelpemiddel.

«Trafikklysmodellen» på neste side er utarbeidet av Deloitte AS. Tabellen nevner noen aktuelle spørsmål kontrollutvalget bør stille seg når utvalget skal bestemme om henvendelsen er en sak som skal følge opp eller ikke. Listen er ikke uttømmende, og relevansen av det enkelte spørsmål kan vektes ulikt.

Selv om kontrollutvalget i prinsippet kan ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, faller det utenfor utvalgets mandat å vurdere om politiske vedtak er formålstjenlige. Utvalget skal heller ikke brukes som arena for «omkamp».

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som dreier seg om en enkeltsak, som er under behandling i et annet organ eller som har en annen naturlig behandlingsvei,

som hos politiet, rettsapparatet, statsforvalteren, sivilombudet, KOFA, klageorgan i kommunen eller kommunens varslingskanal. Vedtak i en enkeltsak kan likevel avdekke systemsvikt som kontrollutvalget kan vurdere å se nærmere på.

Dersom henvendelsen gjelder et avvik, må det vurderes om det er andre instanser i kommunen som først skal vurdere dette, og om det dekkes av internkontrollen.

Henvendelser kan medføre mye støy og uklarhet rundt hvilken rolle kontrollutvalget kan og skal ha i en konkret sak. Fallgruvene kan være mange dersom kontrollutvalget involverer seg i en henvendelse som egentlig ikke egner seg for kontrollutvalget og de verktøyene kontrollutvalget disponerer. Det er fare for at oppfølging av henvendelser fortrenger risikoområder der behovet for kontroll er større. Kontrollutvalget må også være forberedt på at det er sannsynlig at de ikke vil klare å møte forventningene til den som har kommet med henvendelsen.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen» Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Vedrører henvendelsen misnøye med et politisk fattet vedtak?				
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?				
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?				
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?				
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?				
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?				
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?				
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?				
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?				
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?				
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?				
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?				

Tabell 1 Kilde: Deloitte AS

6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser

Hvordan kontrollutvalget kan gå videre med henvendelsen, er avhengig av ressurssituasjonen og sakens karakter.

6.1 Ressurser

Kontrollutvalget skal hvert år utarbeide framlegg til budsjett som skal behandles i kommunestyret. For å gi kontrollutvalget gode arbeidsvilkår må kommunestyret stille nødvendige ressurser til disposisjon. Kontrollutvalget må på sin side synliggjøre for kommunestyret at det kan oppstå uventede situasjoner, som for eksempel henvendelser fra innbyggere, som kontrollutvalget må følge opp. Hvis kontrollutvalget ikke har tilgjengelige budsjettmidler, kan utvalget fremme sak om ekstramidler fra kommunestyret.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

6.2 Valg av kontrollhandlinger

Under følger noen eksempler på fremgangsmåter for kontrollutvalget:

Samle informasjon

Kontrollutvalget kan be sekretariatet om å samle inn informasjon som angår henvendelsen. Kontrollutvalget vurderer om det skal gjøre videre undersøkelser.

Orienteringer

Kontrollutvalget kan invitere kommunedirektøren eller andre til å orientere om kommunens system og rutiner for den type saker eller om det den konkrete henvendelsen tar opp. Dette kan gi kontrollutvalget et grunnlag for å vurdere om et saksfelt er tilstrekkelig belyst, eller om det er behov for ytterligere oppfølging og undersøkelse.

Inn i ROV-analysen

Kontrollutvalget kan ta det henvendelsen peker på videre med som innspill til mulig risiko i risiko- og vesentlighets analyse (ROV), eller til eksisterende prosjekt som gjelder samme tema i plan for forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll.

Kartlegging (forundersøkelse)

Dersom man ønsker en begrenset undersøkelse av et område, kan kontrollutvalget undersøke forholdet nærmere uten å foreta en større undersøkelse av området – i alle fall ikke i første omgang. Kontrollutvalget kan også vedta å gjennomføre en konkret leverandørkontroll.¹⁰

Forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll

Kontrollutvalget kan vedta å gjennomføre en forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll betyr at man velger en systematisk tilnærming for å vurdere temaet som henvendelsen dreier seg om.

Videre undersøkelser

Dersom henvendelsen gjelder et spesifikt tilfelle som ikke egner seg for en systemgjennomgang slik en forvaltningsrevisjon ofte er, kan kontrollutvalget be om at det blir foretatt en mer omfattende undersøkelse.

Høring¹¹

En høring finner sted i forbindelse med møter i kontrollutvalget, der bestemte personer blir bedt om å svare muntlig på spørsmål fra medlemmene. Kontrollutvalget kan også be om at den som skal høres leverer inn sitt innspill skriftlig i forkant av høringen.

¹⁰ Jf. kommuneloven § 23-6, siste ledd.

¹¹ [Høring i kontrollutvalget? Veileder for høringer \(2014\).](#)

7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser til kontrollutvalget kan være verdifulle informasjonskilder. Gjennom å informere om hva som er kontrollutvalgets rolle, hvilke oppgaver det har, og hvordan utvalget jobber, kan kontrollutvalget legge til rette for en økt forståelse for utvalgets mandat.

7.1 Informasjon til innbyggere og andre

Innbyggere og offentligheten ellers har ofte lite kjennskap til hva som er kontrollutvalgets oppgaver. Synlighet og åpenhet er et mål for den offentlige forvaltningen generelt, og synliggjøring av kontrollutvalgets rolle, mandat og hvordan utvalget jobber kan bidra til flere og mer relevante henvendelser.

Kontrollutvalget mottar henvendelser. For at henvendelsene skal bli en verdifull informasjonskilde, bør kontrollutvalget ha en tydelig kommunikasjon om hva som er kontrollutvalgets mandat og hvordan utvalget jobber. For å avklare forventningene, kan det være viktig å formidle at kontrollutvalget hele tiden prioriterer ut fra risiko, vesentlighet og annen kjennskap til innholdet i henvendelsen innenfor sitt mandat.

Eksempel:

Informasjon til innbyggere og andre som kan legges ut på hjemmesiden til sekretariatet eller kommunen:

<https://sekom.no/om-sekom/kva-gjer-sekom/innspeil-til-kontrollutvalga.17203.aspx>

7.2 Kommunikasjonsstrategi

Noen enkle retningslinjer for hvordan den interne og eksterne kommunikasjon skal bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid, kan nedfelles i en kommunikasjonsstrategi. Det kan hjelpe kontrollutvalget til å nå sine mål, og man

kan i større grad forutse konsekvensene av det som formidles.

Mediene gir en mulighet til å kommunisere med innbyggerne. Gjennom å være åpen, troverdig og vise tydelighet i hva som er kontrollutvalgets rolle, kan innbyggerne og mediene oppfatte kontrollutvalget som et ryddig og viktig kontrollorgan. Spørsmål som bør vurderes er hvilke medier som er aktuelle å bruke, hvilke type saker man bør være varsom med å kommentere og hvordan utvalget gjennom media kan nå sine mål over for de ulike gruppene.

Ønsker utvalget å velge en aktiv strategi der kontrollutvalget går ut i media og kommenterer saker? Eller ønsker utvalget å velge en mer tilbakeholden strategi hvor utvalget kun responder når de blir utfordret? Hvilken rolle kontrollutvalget tar i media, avhenger av hvordan utvalget ønsker å jobbe. Det viktige er å skape tillit til at kommunen er underlagt en betryggende, folkevalgt kontroll.

Hvilken strategi som velges vil også være avhengig av den politiske kulturen i den enkelte kommune. Målet kan nås på ulike måter, men utvalget må være bevisst på hva som kan bli konsekvensene av de ulike valgene.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

1. Henvendelser til kontrollutvalgsmedlemmer

Henvendelser til kontrollutvalgsleder eller -medlemmer må til sekretariatet for journalføring og saksbehandling.

2. Muntlige henvendelser

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne journalføres og saksbehandles av sekretariatet.

3. Sekretariatets saksbehandling før kontrollutvalgets møte

Sekretariatet journalfører og arkiverer henvendelsen i tråd med rutiner for journalføring og arkivering.

Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen i forhold til kontrollutvalgets mandat, «trafikklysmodellen» og vanlige krav til saksforberedelse.

Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender i tråd med pkt. 4 og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.

Alle andre henvendelser drøfter sekretariatet først med kontrollutvalgets leder. Om nødvendig kan sekretariatet gjøre enkle avklaringer, for eksempel om henvendelsen er til behandling hos annen instans. Kontrollutvalgets leder beslutter om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.

For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

4. Tilbakemelding til avsender

Alle som henvender seg til kontrollutvalget må få tilbakemelding fra sekretariatet om at den er mottatt og blir vurdert. Om nødvendig gis det veiledning om hva som er rett instans for henvendelsen.

5. Partsrettigheter

Avsender har ingen partsrettigheter i en eventuell sak som behandles i kontrollutvalget. Avsender har heller ingen klagerett på kontrollutvalgets eventuelle vedtak om å ikke gå videre med saken.

6. Kontrollutvalgets vurderinger og prioriteringer

På grunnlag av saksutredningen fra sekretariatet vurderer kontrollutvalget i møte, om og eventuelt hvordan henvendelsen skal følges opp.

Kontrollutvalget kan bruke «trafikklysmodellen» som hjelp i sin vurdering av om henvendelsen egner seg til oppfølging av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget må i tillegg vurdere om utvalget har ressurser til å følge opp den aktuelle problemstillingen.

7. Kontrollutvalgets handlingsalternativer

Kontrollutvalgets handlingsalternativer kan være:

- a. Kontrollutvalget vurderer at dette ikke er en sak som kontrollutvalget vil følge opp og tar henvendelsen til orientering. Saken avsluttes.
- b. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen ved å be om mer informasjon. Utvalget kan for eksempel be kommunedirektøren om å gi informasjon i neste møte. Utvalget kan også be sekretariatet om å hente inn mer informasjon.
- c. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen med en kontrollhandling.

8. Hvis henvendelsen skal følges opp med en kontrollhandling

Dersom kontrollutvalget mener at henvendelsen dreier seg om et saksfelt som utvalget bør se nærmere på, må kontrollutvalget vurdere følgende:

- Tilsier en risiko- og vesentlighetsvurdering at utvalget skal bruke ressurser på saken, nå eller senere?
- Hvilken kontrollaktivitet er det mest hensiktsmessig å iverksette dersom det skal gjennomføres en kontroll?
- Skal den aktuelle henvendelsen brukes direkte i selve kontrollen eller skal den brukes indirekte til å indikere risikoen på et område?

Dersom forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll er aktuell kontrollaktivitet, kan saksfeltet settes på planen for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll når det skal lages ny plan eller planen skal rulleres. Eventuelt kan saksfeltet inkluderes i formål og/eller problemstillinger i en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll som skal bestilles.

Dersom utvalget vedtar å bestille en forvaltningsrevisjon eller annen undersøkelse, følges vanlige prosedyrer for dette, jf. pkt. 9.

9. Videre behandling

Det videre forløpet i saksbehandlingen følger de vanlige prosedyrene i tråd med bestiller/utfører-modellen, tilsvarende som for en forvaltningsrevisjon eller den kontrollformen som er valgt av kontrollutvalget.

VEDLEGG 2 Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret

- ✓ Kontrollutvalgets medlemmer bør inviteres til kommunestyrets folkevalgtopplæring slik at de får samme innsikt i rollen som folkevalgt. Her bør også kommunestyrets og kontrollutvalgets kontrolloppgave være tema.
- ✓ Kontrollutvalget/sekretariatet bør tidlig i valgperioden holde en presentasjon for kommunestyret om arbeidet til kontrollutvalget.
- ✓ Kontrollutvalget bør årlig ha et dialogmøte med ordfører hvor de snakker om hvilke forventninger kommunestyret og kontrollutvalget har til hverandre, og om det er saker eller områder som kontrollutvalget bør følge med på. Dette bør følges opp.
- ✓ Kontrollutvalget bør ta initiativ overfor kommunestyret til å drøfte rutiner for hvor ofte kontrollutvalget skal rapportere om sitt arbeid, utover det som er lovpålagt.
- ✓ Kontrollutvalget kan avtale med ordfører at protokollen fra kontrollutvalgets møter blir lagt fram som referatsak i kommunestyret. Kontrollutvalgets leder kan be om taletid for å gi utfyllende informasjon, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalgets leder bør ta ordet når kommunestyret skal behandle rapporter fra kontrollutvalget og orientere om funn og anbefalinger som utvalgets forslag til vedtak bygger på, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Alle medlemmer, evt. ordfører og gruppeledere i kommunestyret, kan med fordel involveres i ROV-prosessen¹² og få mulighet til å komme med innspill på viktige temaer som kan legges inn i planene før behandling i kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalget bør midtveis i perioden rullere vedtatt plan, og også her kan f.eks. gruppeledere og andre folkevalgte, inviteres til å komme med innspill til nye temaer for revisjonen.
- ✓ Plan for utvalgets arbeid bør oversendes kommunestyret til orientering.
- ✓ Årsrapporten fra kontrollutvalget bør utformes på en måte som vekker interesse for utvalgets arbeid.
- ✓ I kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning kan utvalget legge inn temaer og problemstillinger som kan være av interesse for kommunestyrets medlemmer, f.eks. kommunal økonomisk bærekraft (KØB

¹² Risiko- og vesentlighetsvurdering

VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?

Offentleglova [§ 4](#) har definert hva som er å regne som saksdokument.

Et **dokument** er informasjon som kan presenteres som en samlet, avgrenset helhet. Det kan være en e-post, en video, en SMS, et tradisjonelt brev på papir, eller en PDF-fil. Det er ikke teknologien eller formatet som bestemmer om noe er et dokument.

For å vite om noe er et **saksdokument** må en først vurdere om innholdet gjelder virksomhetens ansvarsområde. Og om det har kommet inn til, lagt fram for eller opprettet av virksomheten. Det meste sekretariatet oppretter på vegne av kontrollutvalget er å regne som saksdokumenter når det er sendt ut.

Offentleglova [§ 4](#) nevner også hva som ikke er å regne som saksdokument.

Er dokumentet sendt inn eller ut av virksomheten?

Hvis du har fått en henvendelse, eller selv henvendt deg til noen utenfor din egen virksomhet, regnes denne kommunikasjonen som «sending» inn eller ut. Det er ikke kanalen eller metoden som avgjør dette, men om dokumentet har blitt formidlet til eller fra en representant for virksomheten.

Blir dokumentet saksbehandlet og har verdi som dokumentasjon?

Terskelen for hva som regnes som saksbehandling er lav. Saksbehandling er når du sammenstiller, vurderer eller bruker informasjon, for så å forberede eller ta en avgjørelse på vegne av virksomheten.

Kilde: [Arkivverket](#)

Velkommen til samling for kontrollutvalg 1. november !

PROGRAM

KL. 09.30 – 10.00	REGISTRERING, enkel servering
KL. 10.00 – 10.05	ÅPNING v/ Torbjørn Berglann, daglig leder i Konsek Trøndelag
KL. 10.05 – 10.50	FREMTIDENS KOMMUNEØKONOMI v/ Lars Erik Borge
KL. 10.50 – 11.05	Spørsmål fra salen
KL. 11.05 – 11.20	PAUSE
KL. 11.20 – 12.10	ØKONOMISK INTERNKONTROLL I PRAKSIS v/ Tone Jæger Karlstad. KomRev NORD har gjennomført kontroller i flere kommuner som har avdekket svikt i grunnleggende internkontroll.
KL. 12:10 – 12.25	Spørsmål fra salen
KL. 12.30 – 13.30	LUNSJ
KL. 13.30 – 14.15	KONTROLLUTVALGETS HJØRNE Aktuelle tema for kontrollutvalgene
KL. 14:15 – 14.30	PAUSE
KL. 14.30 – 15.15	POLITISK STYRING OG KONTROLL MED ØKONOMIEN v/ Leidulf Skarbø. Erfaringer fra forvaltningsrevisjoner om økonomistyring
KL. 15:15 – 15.30	AVSLUTNING

PRAKTISK INFORMASJON

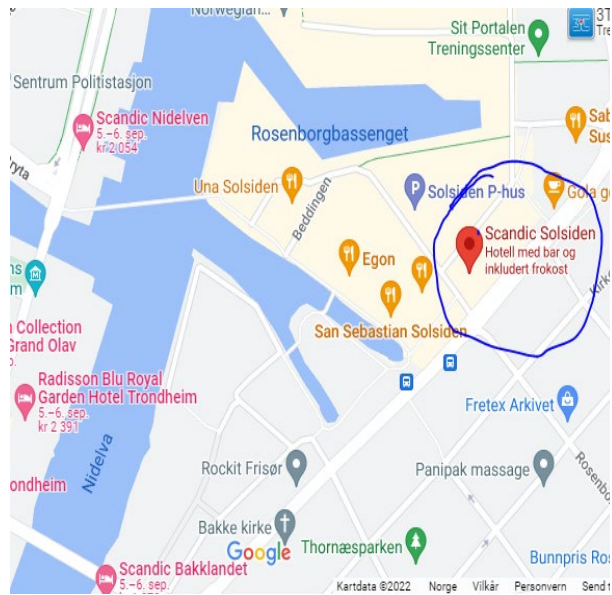
PÅMELDING: post@konsek.no.

NB ! Dersom du ikke kan møte fysisk, så er det mulig å delta via Teams. Meld fra om dette når du melder deg på samlingen.

PÅMELDINGSFRIST: 25.09.2022

PRIS: kr 1.500 pr. person.

Scandic Solsiden ligger i krysset mellom Innherredsveien og Beddingen på Solsiden i Trondheim, rett ved Solsiden kjøpesenter. Det er gode parkeringsmuligheter ved hotellet. Det er gåavstand fra Trondheim sentralstasjon (ca 900 meter). Følgende busser stopper på Solsiden: 1, 2, 10, 12, 21, 22, 23 og 25.

OM FOREDRAGSHOLDERNE

Lars-Erik er professor i samfunnsøkonomi ved NTNU og leder av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU). Han har publisert en rekke artikler i tidsskrifter og bøker, nasjonalt og internasjonalt. I tillegg utfører han jevnlig utredninger for beslutningstakere, spesielt for Kommunal- og distriktsdepartementet.

Tone er forvaltningsrevisor i KomRev NORD IKS, hun har en master i rettsvitenskap fra Universitetet i Tromsø og har jobbet i KomRev Nord IKS siden 2017

Leidulf er forvaltningsrevisor i Revisjon Midt-Norge SA, han er siviløkonom og har jobbet med kommunal økonomistyring i over 30 år, de siste 6 årene som revisor.

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

21.09.2022

Saknr

46/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/191 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

21.09.2022

Saknr

47/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/191 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget godkjennes